

Герлянд Т.М.,
кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник лабораторії технологій
професійного навчання Інституту професійно-технічної освіти
НАПН України (м. Київ)

ВПЛИВ ПРОЕКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НА ТВОРЧИЙ РОЗВИТОК МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ

Концепція сучасної професійної освіти одним з основних завдань у викладанні загальноосвітніх дисциплін висуває розвиток пізнавальної самостійності майбутніх фахівців, формування у них навичок дослідницької діяльності. Цьому активно сприяє використання проектної технології у професійно-технічній навчальних закладах, зокрема аграрного профілю.

На сьогодні у методі проектів провідним залишається розвиток пізнавальних навичок майбутніх кваліфікованих робітників, умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, розвиток їхнього критичного і творчого мислення. Це певна сукупність прийомів, операцій щодо оволодіння певною галуззю практичного або теоретичного знання, тією чи іншою діяльністю, тобто це шлях пізнання, спосіб організації процесу пізнання. Тому, якщо ми говоримо про метод проектів, то маємо на увазі саме спосіб досягнення дидактичної мети через детальну розробку конкретної проблеми (технологію), яка повинна завершитися цілком реальним, відчутним практичним результатом, оформленим певним чином. В основу методу проектів покладена певна ідея, яка складає суть поняття «проект», його прагматичну спрямованість на результат, який можна отримати при вирішенні тієї чи іншої практично або теоретично значущої проблеми. Цей результат можна побачити, осмислити, застосувати в реальній практичній діяльності.

Суть проектної методики полягає в тому, що майбутні кваліфіковані робітники самостійно повинні брати активну участь в отриманні знань. Проектна технологія – це практичні творчі завдання, що вимагають від майбутніх фахівців їхнього застосування для вирішення проблемних завдань,

тобто знання матеріалу за певний період. Будучи дослідним методом, ця технологія вчить аналізувати конкретну проблему або завдання, що створилися на певному етапі навчальної діяльності. Опановуючи культурою проектування, майбутній фахівець привчається творчо мислити, прогнозувати можливі варіанти вирішення поставлених перед ним завдань.

Таким чином, проектна методика: характеризується високою комунікативністю; передбачає можливість висловити свою власну думку, почуття, активне включення в реальну діяльність; особлива форма організації комунікативно-пізнавальної діяльності майбутніх кваліфікованих робітників на уроках; заснована на цикловій організації навчального процесу в закладах професійної освіти.

Метод проектів завжди орієнтований на самостійну діяльність – індивідуальну, парну, групову, яку майбутні фахівці виконують протягом певного відрізка часу. Цей метод органічно поєднується з груповими. Він завжди припускає вирішення проблеми, рішення якої передбачає, з одного боку, використання сукупності, різноманітних методів, засобів навчання, а з іншого – необхідність інтегрування знань, умінь застосовувати знання з різних галузей науки, техніки, технології, творчих областей. Результати виконаних проектів повинні бути «відчутними», тобто, якщо це теоретична проблема, то конкретне її рішення, якщо практична – конкретний результат, готовий до використання (на уроці, в навчальному закладі, в реальному житті). Якщо говорити про метод проектів як про педагогічну технологію, то вона передбачає сукупність дослідницьких, пошукових, проблемних методів, творчих за самою своєю суттю.

Основні вимоги до використання методу проектів у закладах професійної освіти аграрного профілю наступні:

1. Наявність значущої в дослідницькому, творчому плані проблеми або завдання, що вимагає інтегрованого знання, дослідницького пошуку для її вирішення (наприклад, екологічна тематика).

2. Практична, теоретична, пізнавальна значущість передбачуваних результатів.

3. Самостійна (індивідуальна, парна, групова) діяльність учасників проекту.

4. Структурування змістовної частини проекту (із зазначенням поетапних його результатів).

5. Використання дослідницьких методів, які передбачають певну послідовність дій:

– визначення проблеми та похідних від неї завдань дослідження (використання в ході спільного дослідження методу «мозкового штурму», круглого столу тощо);

– висування гіпотез вирішення проблеми;

– обговорення методів дослідження (статистичних методів, експериментальних, спостережень тощо);

– обговорення способів оформлення кінцевих результатів (презентацій, захисту проекту, творчих звітів тощо).

– збір, систематизація та аналіз отриманих даних;

– підведення підсумків, оформлення результатів, їх презентація;

– висновки, висування нових перспектив дослідження.

У свою чергу, умовами успішності проектної технології є: чіткість і конкретність постановки мети проекту; визначення планованих його результатів; констатація вихідних положень.

Вельми ефективним також є застосування педагогом невеликих методичних рекомендацій чи інструкцій по виконанню проекту, де вказується необхідна і додаткова література для самоосвіти, вимоги до якості проекту, форми і методи кількісної та якісної оцінки результатів проектування. На сьогодні це можливе лише з урахуванням міждисциплінарних зв'язків цих циклів, що особливо важливо при ефективній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників.